

‘ۋستىرت اسپانىندا ەرىك جارقىراغان جۇلدىز

بارلىق ادامغا قاھارمان وتباسنىڭ كەرەمەت اڭگىمەلەرىن ونان ارى شىكەرلەي، شىنايى تۇردە ‘تۇسىندىرىپ بەردى.

مۇساجان نۇردۇن 20۱8 - جىلى لاچىن بايەكەمەن تانىسقان. ول بسلاي دەدى: لاچىن باسقالارغا كۆمەكتەسۇدى قۇانىشى سانايىتىدىمەن بايقادىم. “ۋىرەنۇ كەزىندە، ‘ار كۇنى تاشكەرتەڭ مۇعالىم مەن ساباقناستار كەلۇدەن بۇرىن، ول دىمھىل ورامالپەن دوسكانى تاپ - تازا ‘سۇرتىپ قوياتىن، بوردىڭ نىزى قالمايتىن. وقۇدان قايتقان سوڭ ساباقخانانىڭ ەدەنىن جۇىپ، پارتالاردى ‘سۇرتىپ شعاتىن“.

ۋستىرتتە تامىر تارتىپ، ‘ۇن - ‘تۇنىسىز ۇلس قوستى. لاچىن بايەكەنڭ ارعى اتاسنان باستاپ ەسەپتەگەندە وسى قاراپايم تاجىك وتباسنىڭ وتان شەكاراسىن كۇزەتكەنىنە، قورعاغاننا 70 نەشە جىل بولدى. “شەكارا بەلگىسىن ‘بىر مىلىيەمتەر دە قوزغالتقىزباۇ“ سەنمىنەن اينىمادى، ولار ادىلەت جولىندا ەشتەڭگەدن تايىنبايدى.

2004 - جىلى لاچىن بايەكە قاسىيەتتى “ۇتىلامالى تاياقشانى“ وتكىسىزىپ السىپ، شەكارا كۇزەتشىسى بولدى، ول ‘وزىن “اسكەرى كىسىم كېمەيتىن شەكارا قوزغانىسى جاۋىنگەرى“ دەپ اتادى. ‘س جۇزىندە، ول كەزىندە قارۇلى ساقشى شەكارا قوزغانىسى جاۋىنگەرى دە بولعان ەدى. اسكەرى بولمەدگى شىڭداۋ لاچىن بايەكەنى ونان ارى قايسار ەتىپ شىعاردى، سونداي - اق وعان ‘وزى ارقالاعان بورىشتى ونان ارى تەرەڭ تانىتتى. لاچىن بايەكە 2001 - جىلى 12 - ايدا قارۇلى ساقشى قاشقار شەكارا قوزغانىسى تارماق اترەتىندە مىندەت وتەپ، 2003 - جىلدىڭ ايعانىدا قوسىنان شەگىندى. “ول جاڭا اسكەرلەر ليانىندە تۇرغان كەزىندە، مەن ونىڭ جەتەكشىسى بولدىم“، - دەدى ياك سىميك: “ونى كوزگەن جەردەن بويى الاسا، جۇدەڭ سەزىندىم“.

اسكەرى بولمەدگى ‘ومىرى باستالغان كەزدە، لاچىن بايەكەنىڭ جاتىغۇ ناتىجەسى تىم شىركىن - اي ەمەس ەدى. دەنە قۇاتى، الە قارۇ قولدانۇ جاعىنداى ناتىجەسى بولسىن، ورتاشا دەڭگەيدەن تومەن بولدى.

“بىراق ول جاسىعان جوق، قاتتى قاجىرلىلق تانىتىپ، ‘تېپتى بارىن سالا كىرىستى. ‘ار كۇنى كەشتە بىرىقتىلپەين جاتىغۇ جاساپتىن“. ياك سىمىڭ نەبارى 3 ايدان كەيىن لاچىن بايەكەنىڭ جاتىغۇ ناتىجەسىنىڭ تارماق اترەت بوينشا ‘بىرىنشى ورنىغا ‘وتىپ، جاۋىنگەر سەرىكتەرىنىڭ ەرەكشە سۇينگەنىن ايتىپ تەبىرەندى.

ۇلىنىڭ ‘تىرى كەزىندەگى سۇرەتتەرىن كورىپ، ادامداردىڭ وتكەن سىتەر جونىندەگى باياندارىن تىڭداپ، ساحنادا تۇرغان شاشى ايباق كۇمىستەي اعارعان بايەكە كەلدىبەك كوز جاسىن كولدەتتى.

“سۇيبىكتى ۇلىمەن ايسىرلىغانما ەرەكشە قايعىرامىن. ‘بىراق قايتا ومىرگە كەلسە، ونىڭ تېتىتەي ‘ارى - ‘سارى بولماستان بالانىى قۇتقارتىدىمىنا سەنەمەن. شەكارا كۇزەتشىسى بولغان كەزىدە ومىرپە تونگەن حاۋىپكە قاراماى وزەنگە ‘تۇسىپ كەتكەن اسكەرى شىياگەردى

شى جىنپىڭنىڭ قىلاستى قابىلداۋىندا بولدى.

لاچىن بايەكەنىڭ قاھارماندىق ەرلىك ‘ىسى مەن العاباسار زىگى سىتەرى كەڭىنەن ۇگىتتەلىپ، خابارلانغانان كەيىن، بۇكىل قوعامدا قىزۇ اڭسى قوزعادى. قالىڭ كادر - بۇقارا، وتە - موتە، شەكارا وڭىردەگى، ۇلىتتىق وڭىرلەردەگى كادر - بۇقارا تەگىس لاچىن بايەكەنى شي جىنپىڭنىڭ جاڭا ‘داۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يدەياسىن، اسىرەسە، ياس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ ۇلت قىزمەتى جونىندەگى ما- ڭزدى بايىمداۋارىنىڭ ادال اتقارۇشىى، جاڭا دا- ۋىردەگى پارتيانىڭ شىنجياڭدى جونگە سالۇ جالپى جوياسىنىڭ باتىل ىلگەرلەتۈشىسى، جاڭا داۋىردەگى كوممۇنىستىك پارتيا مۇشەلەرىنىڭ اۋەلگى ماقساتتان، بورىشتان اينىماۋىنىڭ تاڭداۋلى ۋاكىلى، مەملەكەتتىك حالىق قۇرلتايى ۋاكىلدەرىنىڭ ادالدىقپەن مىندەتىن وتەۋىندەگى ۇزدىك ۇلگىسى، جاڭا داۋىردەگى قوسىن- نان قايتقان اسكەرىلەردىڭ ادالدىقپەن ۇلس قوسۇنىدا- عى اۋانگارد، ونەگەسى، وتاندى ‘سۇيىپ، ارمياىى قول- دامعان، شەكارانى شارلاپ، شەكارانى كۇزەتكەن “پامپىر قىرانى“ دەپ قارادى. كوپىشلىك تۇس - تۇستان مىنانى ‘بىلىدىرى: “‘داۋىر ونەگەسىن“ ۇلگى ەتىپ، پارتيا 19 - كەزەكتى ورتالىق كومپىتەتى بەسىنشى جالپى ‘ماجىلىسىنىڭ رۇحىن مۇقيات ۋىرە- نىپ، دايەكتىلەندىرىپ، شي جىنپىڭ جولداسىنى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومپىتەتىنىڭ توڭىرەگ- ە

قۇتقارانمەن، لاچىن بايەكە بۇل اڭگىمەنى بىلەدى. ‘بىز كومپارتيا مۇشەسىمىز، باسقالار كومەككە مۇقتاج بولغاندا، ‘سوز جوق، ادىلەت جولىندا ەشتەڭەدن تايىنباي الدىدا ‘جۇرۇمىىز كەرەك، ونى كىشكەنتاي كەزىنەن وسلاي تارىيەلەدىم“. بايەكە كەلدىبەكىنىڭ ‘سوزىن ەستىگەندە ۋاڭ نىڭ بىرنەشە رەت بۇلىسىپ سويلەي الهاي قالدى.

قاھارمان رۇحى ۇرپاقتان - ۇرپاقتا جالعاتسى

“ونىڭ زىگى سىتەرى مەن وسكەلەڭ رۇحىن ۇگىتتەۋ، ماداقتاۋ ‘ۇشىن، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياىى ورتالىق كومپىتەتى ۇگىت ‘بولىسى لاچىن بايەكە جولداسقا ‘‘داۋىر ونەگەسى‘ اتاعىن تولقتاپ بەرۋدى ۇيعاردى“.

العا ىلگەرلەۋگە جىگەرلەندىرەتىن مۇزىكا ‘ۇنى شىندە، لاچىن بايەكەنىڭ اكەسى، ايەلى جانە ۇلى مەن قىزى سىلىق تاپسىرۇشىنىڭ قولىنان ەستەلىك زىاڭى مەن داڭقى كۇالىگىن تاپسىرىپ الدى.

اكەسىنىڭ وسى سالماقتى داڭقىن ارقالاعان لاچىن بايەكەنىڭ قىزى دۇرحان لاچىن تەبىرەنە بسلاي دەدى: “اكەم مەنى ەرتىپ بەيجىڭنىڭ تيان - انمەن الاڭىنا بارىپ مەملەكەت تۋىن شىعارۋدى كورسەتۋگە ۇادە ەتكەن ەدى، بۇل جولى اقىرى ‘وز كوزىمەن كوردىم. ونىڭ اقسىل السىپ، جاقسى ۇيرەنىپ، داشۋە وقىپ، قوعاما جارامدى ادام بولامىن“.

لاچىن بايەكىنىڭ ۇلى لادىر لاچىن قولىنا ‘بىر كىىم ۇستاپ تۇر. لاچىن بايەكە مەملەكەتنىڭ خالىق قۇرتلىىنىڭ ۋاكىلى، بۇل كىيەدى ول بەيجىڭگە ماجىلىسكە بارغاندا كيۇ ‘ۇشىن ارنايى دايىنداعان بولاتىن، ‘بىراق مۇنى كىبە الهادى.

“مەن دە كەيىن اكەم سىياقتى اسكەرى بولمەدە اسكەر بولپ، قوسىنان شەگىنگەننەن كەيىن اۋلىعا قايتىپ شەكارا كۇزەتشىسى بولامىن. اكەمىڭ دە ارمانى وسىى بولاتىن“، - دەدى لادىر لاچىن ساڭقىلداغان ۇنمەن.

لاچىن بايەكەنىڭ قىزمەتى وتە قارىبالاس، ۇبىندە بولاتىن ۋاقتى وتە از، ‘بىر ‘ۇيلى جاندار وتباسلىق سۇرەتكە دە تۇسپەگىن، مۇنىڭ ‘وزى بۇكىل وتباسىنداىلاردىڭ وكىنىشى بولپ قالدى. سول كۇنى بالالارى ساحنادا وسىنداي تاسلىمەن وتباسلىق سۇرەتكە ‘تۇسۇدى ويلاپ ونىڭ كىيىمىن الا كەلدى.

فوتو اىپاراتتىڭ شارىت تەتە تۇسكەن ‘ۇنى ەستىلدى، لاچىن بايەكە كوزى تىرىسىندە ەڭ جاقسى كورەتىن “گۇل نەگە سونشاما قىزىل“ دەگەن ‘ان بىرتىدەپ اۋەلدى.

“گۇل نەگە سونشاما قىزىل... ول جاستىق كوكىتم قانىمەن سۇارىلغان“. شارلاۋ كەزىندە لاچىن بايەكە قالجىراپ شارشاعان كەزىندە وسى ‘ان وعان كۇش - قۇات بەرەتىن.

تامىلچىعان ‘ان اۋەنى شىىندە جاربايلاۋ سالتىنىڭ شىمىلدىعى بايياۋ جايىلدى. ەكرانداىى اسقاق سەزىم الاۋالغان، پارتياعا كىرۇ وتىنىشىندە جازىلغان “كۇش - قۇاتىم سارقىلعاشقا خالىق ‘ۇشىن، وتان ‘ۇشىن كوپتىپ جاقسى سىتەر سىتەيىمىن“ دەگەندى ومىرىمەن امالياىاتنا ايگىلەگەن لاچىن بايەكەگە قۇرمەت جانارىمەن قاراعان بارلىق ادام ونەگەنىڭ كۇشىن سەزىندى.

نە اناعۇرلىم تىعىز نىتتىماقتاسىپ، “تورت تانىمدى“ كۇشەيتىپ، “تورت سەنمىدى“ بەكەمدەپ، “ەك- نى قورعاۋدى“ ورنىداپ، جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمەن ونان ارى بەرىك ورنانىپ، ۇلتىار- دىڭ ۇلى نىتتىماعن ۇزدىكىسىز بەكەمدەپ، جاپپاي سوتسىيالىستىك وسىزاماندانغان مەملەكەت قۇرۇعا جاقسى باستاما اشپى، جاقسى قادام تاستاۋ جولىندا قۇلىشنا ەرلىكپەن كۇرەس جۇرگىزىپ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياىى قۇرلغاندىەنىڭ 100 جىلدى- ەن ۇزدىك ناتىجەمەن قارىسى الامىز.

“داۋىر ونەگەسىن“ جاربايلاۋ سالتىنىدا «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياىى ورتالىق كومپتەتى ۇگىت ‘بولىمىنىڭ لاچىن بايەكە جولداسقا “داۋىر ونەگەسى“ اتاعىن تولقتاپ بەرۇ جونىندەگى قارا- رى» وقىلدى، ونىڭ زىگى سىتەرى بەينەلەنگەن قىسقا فىلىم قويىلدى. ورتالىق كومپتەت ۇگىت بولى- مىندەگى جاۋاپتى جولداس لاچىن بايەكە جولداس- تىڭ تۇسى - تۇعاندارىنا “‘داۋىر ونەگەسى“ مەدالى مەن كۇالىگىن تاراتتى. مەملەكەتنىڭ خالىق قۇرلىتا- يى تۇراقتى كومپتەتى وركانى، قوسىنان بوساعان اسكەرلەر سىتەرى مىنىستىرلىگى، مەملەكەتنىك قوس قولداۋ كەڭسەسى، شىنجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ قاتىستى جاۋاپتى جولداسىارى جانە شىنجياڭنىڭ جەرگىلىكتى كادر - بۇقارا ۋاكىل- ەدرى تاراتۇ سالتىنا قاتىناستى.

□ پومپەيونىڭ شىنجياڭغا ساياتىن جۇڭگوغا قارسى سۆزدەرىنە باتىل قارسى تۇراسىز

پومپەيونىڭ وسەك - اياڭى ەشقاشان تابان تىرەپ تۇرا المايدى

□ باينىغولىن موڭغۇل اۆتونوميالى وبلىستىق ساياسي كەڭەستىڭ ورنىباسار ‘توراعاسى تۇرسىنجان يىمىن

پومپەو ‘وزىنىڭ زاۋالعا بەت العان اۋمە- سەر ەسەر سوقتىمەن جەرىنە جەتە كورسەتتى، ول شىنجياڭغا ساياتىن ماسەلەلەردى قامىتغان ‘تۇرلى وسەك - اياڭلاردى ويدان قۇراستىر- دى، شىندىقپەن ساناسپادى، اق پەن قارانى شا- تاستىردى، بۇرمالادى، قىۋادان قىيستىرىپ، بۇيرەكتەن سىراق شىعادى، ونىڭ وسەك - اياڭى ەشقاشان تابان تىرەپ تۇرا الهايدى. پومپەو وسەك - اياڭنىڭ سىرتىن مەيلى قالاي بەزەگەنمەن، ونىڭ تۇبىندە وسەك - اياڭ ەكەندىگىن ‘تۇسىنۇى كەرەك. الايدا، وتىرىك ايتۇ الدەقاشان ونىڭ داعىدىسنا اينالغان، ونىڭ وسەك - اياڭدى ويدان قىيستىرۇداعى ماقساتى ەشقانداي تومەنگى شەكىسىز قاساقانا دابىرالاۋ ارقىلى جۇڭگونىڭ خالىقاراداعى وبرازىنا جالا جايۇ، كۇيە جاعۇ.

قازىر شىنجياڭدا قوعام جاراسمىدى، وىر- نىقتى بولپ، ەكونوميكا باياندى دامپى، خالىق تىنىشى ‘ومىر، شات - شادىمان تىرشىلىك كەشۇدە، ۇدايى 4 جىلدان استام ۋاقت زورلىق- تى كۇش لائىكەستىك دەلوسى تۇىلغان جوق. پومپەو مەيلى قالاي وتىرىك ايتسا دا، شىنجياڭنىڭ ورنىقتى، دامىعان شىندىمەن ماڭگى بۇركەلمەي الهايدى، شىنجياڭداعى ‘ار ۇلت خالىقنىڭ باقتتى تۇرمىسى كەشىرىپ جاتقان شىن- دىمەن وزگەرتە الهايدى.

شىندىققا تالاس جۇرمەيدى، وتىرىك وىرگە باسپايدى. مەن شىنجياڭدا تۇپ - ‘وستىم، پارتيا ورتالىق كومپتەتىنىڭ پارەمدى

وقۇ - اعارتۇداعى تابىس سەزىمىمىز ۇزدىكىسىز كۇشەيدى

□ شىنجياڭ ينجەنەريا شۇەيۋانى مادەنىيەت - كوركەمونەر شۇەيۋانىنىڭ دوستەنتى قالىي ابدۇرەشىت

پومپەو وسەك - اياڭدى ويدان قىيستى- رىپ، جۇڭگو شىنجياڭنىڭ ادامدىق ۇقق جاع- دايىن قاساقانا داتتاپ، جۇڭگونىڭ ۇشقارلىقتى الاستاۋ جانە لائىكەستىككە سوققى بەرۇدەگى قۇلىشىنىستارىن بۇرمالاپ، جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ شىنجياڭدى جونگە سالۇ ساياساتىن قىسىنىسىز جازىعرىپ، جۇڭگونىڭ شىكى سىنە دورەكىلك- پەن كىلىگىپ، خالىقارالق زاڭ مەن خالىقارالق قارىم - قاتىناستىڭ نەزىگى ىلشەمىنە اۋىر قايد- شىلىق جاسادى. بۇعان، مەن باتىل قارىسى تۇ- رامەن جانە ونى قاتاڭ جازىعرامىن.

مەن شىنجياڭدا تۇپ، شىنجياڭدا ەرجەت- تىم، پارتيا مەن ۇكىمەت مەنى مايەلەدى، ياۋلى- دى. قىزمەت بارىسىندا، مەن ‘ار ۇلت قىزمەت- تەستەرىمەن تىعىز سەلبەسىم، ۇزارا ۇيرەند- دىم؛ تۇرمىس بارىسىندا، مەن ‘ار ۇلت قىزمەت- تەستەرىمەن بەرىكە - بىرلىكتە بولپ، ۇزارا كومەكتەسىپ، توپ - توپ ‘ار ۇلت وقۇشىلا- رىن ياۋلىدىم. مەنىڭ پومپەوغا مىنانى ايتقىم كە- لەدى: شىنجياڭدا مەن سىياقتى تاماشا تارىيە كورگەن ‘ار ۇلت ايەلدەرى وتە كوپ، ولار شىنجياڭنىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇىن ىلگەرلەتەتىن ماڭىزدى كۇشكە اينالغان. شىنجياڭ وقۇ - اعارتۇ ارقىلى خالىققا تىيە-

نە اناعۇرلىم تىعىز نىتتىماقتاسىپ، “تورت تانىمدى“ كۇشەيتىپ، “تورت سەنمىدى“ بەكەمدەپ، “ەك- نى قورعاۋدى“ ورنىداپ، جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمەن ونان ارى بەرىك ورنانىپ، ۇلتىار- دىڭ ۇلى نىتتىماعن ۇزدىكىسىز بەكەمدەپ، جاپپاي سوتسىيالىستىك وسىزاماندانغان مەملەكەت قۇرۇعا جاقسى باستاما اشپى، جاقسى قادام تاستاۋ جولىندا قۇلىشنا ەرلىكپەن كۇرەس جۇرگىزىپ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياىى قۇرلغاندىەنىڭ 100 جىلدى-

بۇرىنمىمەن سالىستىرعاندا، ‘بىزدىڭ تۇر- مىسىمىزدا وراسان زور وزگەرىستەر تۇىلدى. بالىلىق كەرىپشى ۇيلەردەن كەڭ دە جارىق بەيقۇت ۇيگە كوشىپ كىردىك، قىستىقاعى جولداز توپىراق جولداردان كەڭ دە تەگىس اسفالت جولدارعا وزگەردى، قاتىناس قۇرالدا- رى ات اربا، ەسەك اربا نەمەسە ۇلەوسپىدەتەن قازىر جەكە اۆتوكولىككە وزگەردى، تاماشا تۇرمىسى ايتىپ تاۋسىقسىز. مەيلى ەگىن گەگ- ىك، الدە باعىمشىلپەين شۇعىلداىايىق، تۇگەل- دەي قوسىمشا قاراجاتتاتن يگىلىكتەنمەن، ەدەي مەدەلۇ، وقۇعا ‘تۇسۇ سىياقتىلاردىڭ ‘بارى قام- تاماسىز ەتىلدى... خالىققا تىيىمدىلىك جەتكىزۇ ساياساتتارى ‘بىز شارۋالاردىڭ تابىس سەزد- ىمىن، باقتى سەزىمىن، حاۋپىسىزدىك سەزىمىن

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

پومپەيو

^[1] مەكەن - جايىمىز: ‘تۇرمىجى قالاسى خوڭيۋان سولتۇستىك جولى 500 - ئومىر، تاراتۇ ورتالىغى: 5593062، جاراناما باسقارماسى: 5593341 پوچتا ئومىرى: 830028، ايلىق باغاسى 19 يۋان، جىلدىق باغاسى 228 يۋان